

Délvidék

Bácskai Napió
Politikai napilap
Fetelőszerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut. 26.	
Telefon: 308.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házból boróva	
egész évre	14.00
hátré	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
hátré	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Együtt a sajtóval!

Kik voltak az ujságírók Szabadkán? Kiknek tartották őket? Egyszerűen nem is vették őket észre. Ujságíró itt csak az merészelt lenni, egyrészt aki végső kétségbeesésében sok ellenséget akart szerezni magának — mikor barátjait már megunta, — másrészt aki ezt csak kis mellékfoglalkozásnak tekintette. Egész ember, úgy, hogy minden idejét csak a komoly ujságírásnak, a közéleti bírálói tisztnek szentelte volna, csak 1—2 (inkább egy, mint kettő) akadt. De itt nem is lehetett. Rajongását, mellyel a köznek az ügyét akarta szolgálni, hamarosan letörték. Itt nem igen szeretik az emberek, ha bírálják őket. Pedig bármelyik közéleti férfinak is el kell tűnie a becsületes kritikát. Vagy felel rá, vagy — és ez még helyesebb — tettel cáfolja meg.

Nincs az az ujságíró, ki a jeles tehetséget és becsületességet meg ne dicsérje, még esetleges személyi ellentétben is. Tudunk rá sok példát a szabadkai közéletben.

Mindamellett is nem igen vették észre az ujságírókat. Egy kis sajtóirodaféle kellett volna már rég a rendőrségen, mondjuk csak a bünygyi eseteknek a helyi lapokkal való közlésére: nem tudott máig sem megalakulni.

De most közbelépett az új főispán, Balogh Ernő dr. Amikor a „Délvidék“ szerkesztőségének is meleghangú levélben „szívóból megköszöni azokat a kedves sorokat“, amelyekkel kinevezését és beiktatását fogadtuk, egyben kéri további szives támogatásunkat.

A mi szavunk, a szabadkai ujságok szava nem sok ahhoz, hogy éppen támogathassa a főispánt, de ha ezt a kis erőnket és tehetségünket igénybe akarja venni valaki becsületes céljainak a

megvalósításához, hát nagyon örülünk, ha szolgálatára lehetünk. Az ujságírásnak, mely — ha komoly — soha meg nem becsülhető, fáradságos munkát jelent, értékelését,

megbecsülését jelentik a főispáni szavak és nekünk csak az a kérésünk, hogy minket ujságírókat is támogassanak nehéz munkánkban onnan felülről. k. —

A közkórház ellenőri állása és a város.

A szabadkai Mária Valéria közkórház ellenőri állása egy idő óta betöltetlen. Az ellenőri állás teendőit Kovács Oskolás Lajos, mint helyettes intézi. Legutóbb azonban Kovács más megbízatást is kapott. A városi üzletek esti lezárolási teendőit mindenki meguntja. Egyedül Schweimmer Izidor buzgalkodik e körül szakadatlanul a háboru kitérőse óta. Kovácsot is ide osztották be, noha a közkórházi ellenőri állás egyébként is teljesen lekötné az ezzel megbízott idejét.

A város tehát a helyett, hogy az ellenőri állást véglegesen betöltené, id.iglenes helyettesítést állít oda. Annak idején általános volt a kapkodás, mikor ennek az állásnak a betöltésébe szóba került. Az egész várososházán nem találtak

alkalmas egyént, kinek kinevezésével végérvényesen elintézték volna az ügyet.

Ennek okát kicsinyes személyeskedésben kell keresnünk. A közkórházban már 16 év óta működik egy alkalmazott, aki — mint ilyen — első sorban lenne érdemeltendő arra, hogy ott ellenőrré kinevezésük. Kinevezésének azonban mélyebb személyes akadályai vannak. Ezeket az akadályokat a városban a város semmiképp sem tudná elhárítani, miért is az illető kinevezésétől eltekint. Az illető tisztviselővel szemben a város a legnagyobb fokú sérelmet követelt. E sérelem azonban orvoslást kíván és mint értesülünk a legközelebbi közgyűlésen néhány törvényhatósági bizottsági tag szóba is hozza az ügyet.

Csempészések, maximálások.

— Drága a napszám, drága a buza. —

(Saját tudósításunk.) Hiába minden, igen nehéz ma akármit is rendes áron venni. — Kosztornyik Györgyné és Kosztornyik Gyuláné Kisborszniában öv. Mezei Antalnétól az ő nevükre mint vevőkére és Mezeiné nevére mint eladóéra kiállított vásárlási igazolvány alapján 7 és fél métermázsza búzát vettek. A vételből azonban baj származott, mert — ámbár előre megállapodtak abban, hogy Mezeiné a maximális áron adja a búzát, mikor elmentek érte és kimérték, akkor hirtelen kijelentette, hogy 70 koronánál alább nem hajlandó odaadni a gabonáját. A két asszony kifizette a követelt árat, mert nem volt kenyerük és aznap már malomba is szállították Mergesre. Mezeinét följelentették a maximális ár túllépéséért (49 korona egy mm buza maximális ára) és ő azzal védekezett, hogy drága a napszám, a búzának is drágábbnak kell lennie. De azért a szabadkai rendőrkapitányság majd még jobban megtanítja számolni Mezeinét.

Szabó T. Jánosné a mélykúti határban tetten érték a csendőrök, amint 6 mm búzát 10 zsákban kocsin szállított Kiskunhalas felé. Az asszonynak persze nem volt semmiféle szállítási igazolványa,

ugy akarta hazacsempészni a gabonát. Szabóné azt mondta, hogy Vankó Gergely mélykúti lakostól vette igazolvány nélkül a búzát, még pedig 80 koronáért méterért. Azt hozta föl védelmére, hogy a hatóság által megállapított áron nem tudott búzát venni és így kénytelen volt érte magasabb árat adni.

Vankó is beismerte a kihágást, de azzal védekezett, hogy ő is 70 és 64 koronáért vette azt az eladott búzát, (a maximális 49 K helyett). A búzát lefoglalták, átadták Mélykút község elöljáróságának, míg a szereplő személyeket, Szabónét, Vankót és azt a két gazdát, aki neki is maximális áron felül adta a búzát, kihágásért följelentették a bácsalmási szolgabírósnak.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlégességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, úgy szintén szájpadiás műkúli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombok). **Schiffner Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokös ház.

Telefon Interurban 561.

Tilos táncvigalom 250 szereplővel.

(Saját tudósításunk.) Hogy a szabadkai határban óriási táncmulatságokat szoktak tartani, különösen most a háboru idején, azt ugyanis tudja mindenki, mert mindenütt beszélnek ezekről és az illetők sem igen titkolják.

Mult vasárnap a csendőrség egy nagyobb szabású tiltott táncmulatságot fedezett fel. A táncmulatságot *Osztrénka* Antalné és egy 17 éves legény rendezték *Osztrénkáné* lakásán. A mulatság rendezése során nagy előkészületeket tettek, hogy a résztvevők a legkellemesebben szórakozhassanak. Csakhamar híre is ment a nagy készülődésnek, melynek szokatlanul fényes eredménye volt. Kétszázötvenen gyűltek össze. A legény erre az alkalomra elsőrendű rezes bandáról gondoskodott. Megfogadta *Dénes György* 6 tagú bandáját, mely nekik délután 3 órától este 10 óráig muzsikált 120 koronáért. Mikor a csendőrség leleplezte az összejövetelt, a résztvevők valamennyien tagadták, hogy belépődíjat fizettek volna, holott 1 koronát mindenkinek le kellett szurkolnia, mielőtt átlépte volna *Osztrénkáné* lakásának küszöbét.

A mulatság két rendezőjét feljelentették a rendőrségen.

Ötszáz százalékos nyereség a babon.

— Kik'utaznak a gyorsvonaton? —

(Saját tudósításunk.) Legjobban manapság az élelmiszereken, meg a ruházati cikkeken lehet nyerni. Aztán no meg egyebeken. Ha egypáran rajtavesztenek, jön helyükbe más, de árdrágító mindig akad. Legutóbb a szabadkai állomáson csípték meg *Halász Ferenc* vasuti herdárt, amint egy nagy kosár *szemesbabot* vitt kifelé a vonatokhoz. *Halász* elmondta, hogy *Hajdák Jánosné* bizta őt meg azzal, hogy a Bród-felé induló gyorsvonatra mint személypodgyaszt adja fel. *Hajdák* né is így vallott, de azzal védekezett, hogy ő szegény, vagyontalan nő s azért akarta a babot *Bródrá* vinni, mert ott kilóját 5—6 koronáért lehet eladni. Ő a babot a szabadkai határban vásárolta össze kilónként 90—98 fillérjével. Arra a pénzre, amit nyert volna, igen nagy szükség lett volna. A 60 kiló babot mindazonáltal őrizet alá vették és az asszony ellen is megindul az eljárás a rendőrségen.

A lecsirizelt sör.

Aki még a sörtől is megundorodik

(Saját tudósításunk.) A sör már alig sör, azt mindenki tudja. De hogy a sörben semmi sör se legyen, sőt éppen ellenkező tulajdonsága legyen, mint eddig volt, azt is most a háboruban kellett megérnünk. A jó sör, tudjuk, sürebb volt a gyengébbnél. Most a legrosszabb sör volt olyan süre, hogy ki se folyt az üvegből.

A humoros eset így történt. Knoll Abrahám Szegedi uti korezmáros rendelt Krausz Lajos sör nagykereskedőtől 100 üveg sört. Alighogy hazavitte a sört, rögtön kért belőle egy palackkal Körösi Lajos. Knoll maga nyitotta fel az üveget és átadta Körösinek. Ez a szájához emelte az üveget és a fenekét fölfelé tartotta. De akár milyen erősen szopta az üveg száját, abból nem jött ki semmi, pedig tele volt a palack. Már azt hitte, hogy a sört beleszirizelték az üvegbe, amikor azonban valami zöldes, igen undorító szagu, sárforma piszok esőpöggött ki belőle.

Körösi természetesen nem fizette ki a sört, hanem Krausz Lajost följelentették. Krauszt kihallgatták és ő előadta, hogy nincs tudomása arról, hogy raktárában romlott sörök volnának. Hogy a kérdéses üveg sörben micsoda piszok lehetett, azt nem tudja, azonban lehet — mondja — hogy fejtes alkalmával legényei az üveget nem mosták ki és a piszok úgy maradt benne. Azt, hogy a romlott sör az ő raktárából származik, elismerte, mert minden üveg az ő nevével van ellátva. Az élvezhetetlen, romlott sört a rendőrkapitányság vette őrizet alá és a palack tartalmát meg fogják vizsgálni. Krauszt pedig följelentették közegészség elleni kibégás miatt.

A 6-os honvédek verbászi katonanapja.

Fényes erkölcsi és anyagi sikerű katonanapot rendeztek a honvédek vasárnap Verbászon. 3500 koronán felüli volt a befolyt összeg, amelyet a délutáni és esti ünnepség eredményezett.

Dr. Kurcz Henrik és Weisz Ödön főhadnagyok, Lichtenstein, Löwenberg, Pirovsky, Hirsch és Láng hadnagyok buzgó munkáját dícséri a szép eredmény.

Az esti kabarén tapsokat arattak a jótékony cél érdekében fellépett művészek. Marczinka Vica, aki mint minden szereplésével, most is elragadtatta a nézőket, Steinné. Z. Janka urasszony, aki gyönyörű, csodás hangjával keltett általános tetszést, Strasser Alfréd, az ismert zongoraművész pazar játékaival, Piravuky Lajos hadnagy pedig szavalatával és Löwenberg hadnagy prologjának előadásával aratott szép sikert. Marczinka Vica és Polidor hadnagy táncvetését háromszor kellett megismételniük. Szikra hegedűművész is nagy sikert aratott. Löwenberg Jenő hdgy szellemes conferansze, mint mindig, most is hangos tetszést keltettek.

A közönség egy meleg és kellemes este emlékeivel távozott a reggelig tartó ünnepség színhelyéről.

A „Délvidék“ legújabb telefonhírei.

A képviselőház ülése.

B u d a p e s t, szept. 5. A kormányválságnak Wekerlével való hirtelen megoldása óta intenzíven foglalkoztatja a közvéleményt a képviselőház ülésének kérdése. Erre vonatkozóan Szász Károly a képviselőház elnöke most nyilatkozott egy újságíró előtt és kijelentette, hogy szeptember 12-ére délután 3 órára hívják össze a képviselőházat. A főrendiház még aznap vagy másnap szintén fog ülésezni. A 12-i ülésen mutatkozik be a Wekerle-kormány; majd a miniszterelnök elmondja programbeszédét. Utána a pártok vezetői szólalnak fel. Ezután a képviselőház ülést elhalasztják október közepére. Erre az ülésre terjesztik be az indemaitást és a választói törvényjavaslatot.

Hindenburg a rybnaeki gyűléshez

B e r l i n, szept. 5. Rybnaekben a béke függetlenégi bizottsága üléséből Hindenburgot táviratban üdvözölték. Hindenburg az üdvözlésre a következő választáviratot küldte:

A német férfiak rybnaeki gyűlésének szívélyes köszönetemet küldöm barátságos megemlékezésükért. Jól teszik, ha a békéről csak akkor beszélnek, ha a német kard kimondta utolsó szavát. Hindenburg.

Ki felelős a háboruért?

B e r l i n, szept. 5. A birodalmi kancellár nyilatkozott a Suchomlinov-pörről. Kijelentette, hogy a pör lefolyásának részletei teljesen alkalmasak arra, hogy bebizonyosodjék, ki oka a mai háboru borzalmasságainak. Amerika álláspontjára vonatkozóan kijelentette, hogy Amerika nyilvánvalóan nem értesült a Suchomlinov-pör lefolyásáról, mikor megküldte válaszjegyzékét a pápa békeajánlatára.

A háboru kitörésekor a cár a német császár fáradozásai alapján nyomatékos parancsot adott ki a mozgósítás visszaadására. Néhány gonosztevő azonban hazudozott a cárnak és a parancsot nem teljesítették. Amerika jegyzéke mit sem változtat a helyzeten, hogy a király, kormány és nép hű közösségben kiküzdje a békés továbbfejlődésre a jogot.

A román király veszélyben.

Stockholmból jelentik: A chersoni munkás- és katonatanács izgatására a katonák a román királyt el akarták fogni. Az orosz lapok jelentései szerint a katonák arra akarták kényszeríteni a román királyt, hogy különbékét kössön a központi hatalmakkal. A román királynak azonban sikerült elmenekülnie.

Ludendorff kitüntetése.

B e r l i n, szept. 5. A német császár Ludendorfnak a Riga elfoglalása körül szerzett érdemeinek elismerésül a vörös sas-rendet adományozta tölgyfalevelekkel és koszorúkkal.

Londoni hangulatok.

L o n d o n, szept. 5. Az ide érkező hírek szerint Londonban Riga sorsa miatt nagy a nyugtalanság. Londonban erősen hangoztatják Kornilovnak a moszkvai ülésen elhangzott szavait. Kornilov a moszkvai ülésen ugyanis a következőket mondotta: A németeknek Riga bevétele után szabad lesz az utjuk Pétervárra.

Beszédek.

(III)

A főispán válasza.

(Folytatás.)

Téves az a beállítás, mintha nekünk az lenne a feladatunk, nekünk: egyeseknek, a városnak, a községeknek, hogy vizsgáljuk, vajjon a szomszédunk, vagy másik polgártársunk megérdemli-e a választójogot, igen, vagy nem. Ha mi ezt kutatjuk, akkor egy kieső nyeresz szempontba zavarodunk bele és könnyen arra a terepünkre megyünk, melynek az eredménye azután az, hogy azt mondhatjuk: nem akarunk osztozni. A birtokban levő ember hajlandó arra hogy nem akar osztozni a másikkal. De ez nem a helyes szempont, hanem az hogy vizsgáljuk meg valamennyien, kinek nincs még választójoga és vizsgáljuk ezt szeretettel, a nemzet érdekeit alapul véve s akkor vagyunk a helyes nyomon és akkor oldjuk meg a kérdést abban az irányban, hogy adjunk választójogot minél több embernek, aki ezt megérdemli és akinek működésétől a magyarság további megerősödése még jobban várható.

Szabadka! Hiszen éppen azok az izgalmak, hogy így fejezzem ki magamat — és hát azok az erőmérközések, melyek középettem ide jöttem, éppen azok izgatják az én tettvágyamat. (Éljenezés) Izgatják a tettvágyamat abban a tekintetben, hogy én egy nagy feladatot vajjon megtudok-e oldani. Mert a feladat gyönyörű, a feladat nemes, a feladatért a legszebb jutalom jár. Egy ilyen erős, egészséges városban annak minden erejét összpontosítani egy nagy cél érdekében, az összes erők igénybe vételével ezt a várost fejleszteni, ebben a fejlődőképes, testileg-lelkileg különben egészséges városban csinálni egy kultur-, gazdasági, ipari, kereskedelmi terepűmet. Részletekbe nem boesátkozhatom, de a helyzet Szabadkán olyan, hogy ha összekapunk, szervezkedünk, akkor a legszebb perspektivákat nyújtja és ebből a városból keletkezhetik: a város.

Es éppen ezért igen helyesen méltóztatott a polgármester úrnak rámutatni arra, hogy személyi alapokon ezeket az ügyeket megoldani nem lehet; személyes tárgyalásokkal mi célt nem fogunk érni.

Máma, amikor nem tudjuk azt, hogy a telen éhezni-fájni fogunk-e talán, ma, amikor egy világháboru középette nap-nap után véreink pusztulnak el: ily viszonyok között akadhat-e komoly ember, aki a kiesnyes személyes tárgyalások alapján akarja egy vármegye vagy egy város ügyeit kezelni? Azt hiszem, erre a telet csak nem lehet. De ha én aposztrofálok ezen az alapon valakit, vagy valakiket, aposztrofálnom kell egy másik részt, nevezetesen — és ezt egészen nyíltan kimondom — a multunk bizonyos bűnét. Mig én itt leszek, nem is fog megtörténni ilyesmi. Nevezetesen azon az alapon sem szabad kezelni az ügyeket, hogy a kisebbséget letaroljuk; de azon az alapon sem szabad a várost kormányozni, hogy azt mondjuk: mi vagyunk a többség, a másik párt pedig most a jogokhoz (nem is mondom: előnyökhöz) nem juthat.

Budapesti detektívek munkája Szabadkán.

Budapesti detektívek jártak a múlt év novemberében Szabadkán. Hogy valami eredménye legyen itteni működésüknek is, azt indítványozták a szabadkai titkosrendőröknek, hogy egyik éjjel tartásuk során aztán fölverték sok lakost és a házakból sok dolgot összeszedtek, amelyekről azt hitték, hogy azok lopott holmik. *Nagykanász* Istvánnál 60 darab trabukó-szivart találtak és foglaltak le, *Gálffy* Jánosnál 10 kiló örölt paprikát, *Üveges* Ferencnél 12 darab talpbőrt és egy zsákot, *Martinkovics* Balásznál egy báránymellényt és egy gyapju láb-szárvédőt.

Ügyüket ma tárgyalta a szabadkai kir. törvényszék. *Gálffy* és *Martinkovics* igazolták, hogy a holmikát nem lopták és ezért az ügyész visszavonta a vádat. *Üve-*

ges Ferenc nem jelent meg. *Nagykanász* István azt vallotta, hogy a szivart a nagylőzdében vette 26 koronáért (akkoriban nem is annyi volt az ára). Az ő fizetése meg akkor 340 K napidíj volt a vasutnál.

— Hát magának százzámra telik szivarra? — kérdezték *Csekmanek* tárgyalási elnök.

— Hat jut rá néha.

— Dohányos ember maga?

— Nem nagyon, de ünnepeken szokásom — felelte.

A tárgyaláson megjelent *Bendik* Gusztáv szabadkai polgári rendőrbiztos is, aki nemrég vonult be a 4 honvéd huszárezred őrnagysági egyenruhájában. Így is leri arcáról a detektív. A budapesti detektívek nevében neki kellett vádolnia ezeket az embereket, pedig éppen az ő esetüknél és házkutatásuknál ott sem volt.

Nagykanász Istvánt bizonyítékok híján felmentették. A bíróság elrendelte, hogy a 60 darab szivart visszaadják neki. — Az ügyész felebezett.

NAPI HIREK.

— A városi tisztviselők háborús segélye. Tegnap hírül adták, hogy a város nyugdíjasai, azok özvegyei és árvái számára a minisztérium háborús segély folyósítását rendelte el. A háborús segély megállapítását a legközelebbi közgyűlés fogja eszközölni. Ugyazintén rendelt intézkedik az iránt is, hogy a végleges városi alkalmazottak családi pótlékát kiegészítsék. A kiegészítés a rendeletnek megfelelően szintén végre lehajtván. E hírrel kapcsolatosan a városi tisztviselők körében elterjedt az a kombináció is, hogy a családi pótlék kiegészítésén kívül, az őket megillető háborús segélyt is felemlik. Ugyazintén felemlik azoknak a háborús segélyt is, akiknek nincs családjuk. E kombináció azonban — sajnos — csak kombináció marad.

— A Szabadkai Oltáregylet kiállításán elhelyezett egyházi ruhák szétosztása. Az elmúlt évben az erdélyi megkárosult templomok javára dolgoztak a szabadkai hölgyek. Az Oltáregylet elnöknője, *Ruffy* Pálné, a munka eredményéről jelentést tett gr. *Majláth* Gusztáv erdélyi püspöknek, aki rendkívül megörült annak és a lefőbb köszönetét fejezte ki az elnöknő által mindazoknak, akik ügyes kézimunkájukkal vagy egyéb nemeslelkű adományaikkal a ruhák előállításához hozzájárultak. Egyben a derek főpásztor magára vállalta a szétosztás munkáját és arra kérte az elnöknőt, hogy az elkészített ruhákat hozzá küldjék, ő személyesen fogja azokat szétosztani azon templomoknak, amelyek a legjobban reászorulnak a segítségre.

— Kitüntetés. A legfelsőbb dícsérő elismerést kapta újlag: *Karbner* Tiber a 6. honvéd gyalogezrednél beosztott tartalékos hadnagy. Koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján *Frank* Gyula, a 6. népfelkelő gyalogezrednél beosztott népfelkelő főhadnagy.

— A *Libereco Grupo* választmányi ülése. A *Libereco Grupo Esperantista* választmánya e hó 12-én szerdán este tartja meg a

szeptember havi választmányi ülését. A választmányi ülés tárgysorozatai között szerepel többek között a 17-én megnyitandó második ingyenes esperanto tanfolyammal kapcsolatosan felmerült kérdések megtárgyalása is.

— Zöldség-forradalom a reggeli piacon. Ma reggel 7-8 óra között valóságos forradalom tört ki a Deák téri zöldségpiacon. A reggeli órákban egy asszony hozott ide kisebb mennyiségű zöldséget. Az áru iránt nagy kereslet indult meg a kis kínálattal szemben. A vevőközönség nagy csoportban állta körül a zöldséges kofát, kit már-már veszély fenyegetett. A nagy zürzavarban egy rendőr is előkerült, aki böles felügyelet mellett árusította el a zöldséget, mely noha elegendő mennyiségben termett, mégis oly ritkán kerül a piacra. A forradalmi hely környékén sokan haogozták, hogy a közeli pineékben tartják a kofát a zöldségét eldugva. Mint értesülünk a rendőrség a közeli napokban razziaát fog tartani ezeken a helyeken.

— *Liuba* Kornél főg. rajztanár és festőművész festőtanfolyamát megnyit. Novendékek a festészet minden ágában alapos és lelkiismeretes oktatást nyernek. Jelentkezni lehet a műteremben. Városi bérpalota III. em. 11. ajtó, d. e. 10-12; d. u. 3-5 óráig.

— A nélkülözhető tartalékos tisztek összeírása. A honvédelmi miniszter leiratban fordult a hatóságokhoz, s abban közli, hogy a háború alatt tisztekben, de különösen alantós tisztekben nagy fogyatékek állottak be. A háború további győzelmes folyatása érdekében kénytelen a városi és megyei hatóságokhoz fordulni, hogy becsásák a hadvezetőség rendelkezésére azokat az arcvonalbeli szolgálatra alkalmas és 1876. év után született tiszteket és zászlósokat, akik eddig mint polgári hivatásukban nélkülözhetetlenek, a katonai szolgálat alól felmentve voltak. — Ezt az aldozatot nem kívánja a miniszter megfelelő ellenszolgálat nélkül igénybe venni és ezért minden rendelkezésre bocsájtandó

két felmentett tiszt, zászlós bocsájtatik rendelkezésére, ahelyett két tényleges katonai szolgálatban álló, azonban arcvonalbeli szolgálatra már nem alkalmas vagy 1876. év előtt született hasonló hivatású tisztviselőt ajánl fel. A behívandók és a helyettük felmentendők névjegyzékét egy bizottság fogja véglegesen megállapítani, amelyben a törvényhatóság is jelöl ki tagokat. A névjegyzék legkésőbb folyó hó 15-ig beküldendő.

— Öt métermázsza rizs házilag kezelve. (Panaszos levél.) A nemrégiben érkezett a város részére 5 métermázsza rizs. A csekély mennyiséget a nagyközönség között nem akarták szétosztani. Ugy határoztak, hogy a rizsből a közközház és a gyermekmenhely kap. Az ezenfelül fennmaradt mennyiséget a tisztviselők között osztották szét. A szétosztás miatt azonban több tisztviselőnek van panaszja. Elpanaszta a nagyközönség elé hozzuk. Többször előfordult már ugyanis, hogy ilyen esetekben házilag kezelik el a kérdéses dolgokat, mert ezekből szűkebb körben csak egyesek részesülnek. Az elosztás iránt való eszközölése a legnagyobb szerelm a többi tisztviselővel szemben. Mi belátjuk, hogy nem jutnak a kevésből mindenkinek, de legalább igazságosan mindenkor más és más tisztviselő részesítenének ebben a kedvezményben. A szerkesztő ur szíveségét előre is köszönjük, abban a reményben, hogy e felszólalásunk nem kerül el az illetékesek figyelmét. *Több tisztviselő.*

— A keréksajt ára. A jánosalmi hepiaccon *Agócs* Imrenek a saját készítésű jungmolyájár (keréksajt) 6 korona 50 fillér maximális ár helyett 12 koronáért árusította különkét. *Kees* Jánosnak ugyanezt cselekedte: *Agócs* Imrétől 14 darab, összesen 22 kiló sajtot lefoglaltak és mind a kettőt följetentettek árdrágításért a bécsealmási szolgabírónál.

— *Uj ingyenes esperanto tanfolyam.* A szabadkai esperanto egyesület szeptember 17-én — hétfőn este 7 órakor nyitja meg második ingyenes tanfolyamát. Az első kurzuson 30-an vettek részt. A kitünős siker, melyet e tanfolyam eredményezett, arra az elhatározásra késztette az esperanto egyesület vezetőségét, hogy meghirdesse a második ingyenes tanfolyamot. A tanfolyamot ugyanúgy, mint férfiak egyaránt látogathatják. Jelenkezni lehet naponta délelőtt 10 órától 12 óráig az esperanto egyesület titkári hivatalában, (Rákóczi utca 20.) hol egyébként a 300-as telefonon is lehet érdeklődni.

Litka Bioskop

Szerda és esütörtök

HENNY PORTEN

felléptével kerül színre
d. u. fél 6 és fél 9-kor

A vándorfény

társadalmi dráma 4. felvonásban.
Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor.

— *fejbeverősdi* — *döglött tyukkal.* *Edes* Péter 63 éves jánosalmi ember kiment hereföldjére és ott találta a szomszédos *Papp* Ferencné tyukjait. Mivel ő már többször fölkerde *Papp* né, hogy ne engedje oda a baromfiát, haragjában egy tyukot ott a herében agyonfűtött és azután átdobta *Papp* né udvarába. Az asszony erre indulatos lett, szölt 15 éves fiának, hogy szedjen köveket és verjék meg az öregot. Kövekkel és rögökkel azt meg is dobálták, majd átmentek, a földre teperték és a fia a döglött tyukkal verte a fejét. *Edes* Péter, mikor már megelégette az ütlegeket, föluggott egy ott elhaladó kocsihoz futott, fölült a kocsi mellé és elhajtottak. Mivel 12 napig gyógyuló sérüléseket szenvedett, testisértés miatt följelentette a harcias amazont és fiát a bécsealmási járásbírósnál.

Ha régebbi lappéldányokat akar rendelni valaki, írja meg levélben, hány darab újság kell neki, küldjön be abban a levélben a Délvidék kiadóhivatalának annyiszor 6 fillérsnyi levélbélyegget és mi azonnal küldjük címére a lapot, 5 újságért például küldjön egy 30 filléres bélyegget.

Szerkesztői üzenetek.

P. J. Hadi életbiztosítás. Az életbiztosítási hadikockázatot illetőleg az életbiztosító társaságok azon az állásponton vannak, hogy a katonai szolgálatban, még ha hadszínter mögött is, szerzett járványos betegség miatti halál esetén, — amennyiben a biztosítási kötvény nem terjedt ki a hadikockázatra is, — a biztosító társaság kártérítéssel nem tartozik. Ennek a felfogásnak gyakorlati érvényesülését ezentúl lehetetlené teszi a Kuriának most nyilvánosságra jutott 4373. P. IV. számú ítélete, mely kimondja, hogy a háború folyamán a hadszínterek mögött fellépő betegségek magához a hadiszolgálat teljesítéséhez fűződő események tekintetében alá nem vonhatók és a kizárólag a hadszínterek mögött katonai szolgálatot teljesítő biztosítottak az ebben a szolgálati beosztásban szerzett betegség folytán bekövetkezett halála a háborúval nem hozható oly okozati összefüggésbe, amely a biztosításnak a háborúban beállott halál esetére való megszűntét maga után vonhatná.

Nyílttér *

A katonanap rendező bizottsága felkéri az érdekelteket, hogy esetleges követeléseiket a vonatkozó okmányok bemutatása mellett a bizottság hivatalos helyiségében (Honvédlaktanya II. sz. épület, földszint 11. ajtó) folyó év szeptember hó 5-ig jelentsék be. Későbbi felszólítások nem lesznek figyelembe véve.

* Az e rovatban közöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Főszerkesztő: *Pinteris Károly*
igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal* Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk vagy ez évben szükségesre becseréljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges iskolakönyveit leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antikvárium Rudács-utca, a Zeidó templom mellett. Telefon 604.

Viszketegség, sömör, rüh

bajtlegyyrossabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Fleisch-féle kérjük. Próbátégely 1.50, nagy tégely 3 kor. családi tégely 9 korona.

Kapható Szabadkán: Decsy Gyula „Szt. Teréz“ o. városi gyógyszerárában I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett

Egy jó házból való fiu fizetéssel felvétetik a SZENT ANTAL nyomdában

Női szépség csak akkor állandó, ha „Medea“ emailcrémet

használ szavatosságunk mellett. **Megszüntet minden arcbőrtisztatlanságot és lide arcbőrt kőlcsonöz. Ára 14 korona. Kapható: Mátis Béia kozmetikus s vegyésznel Kispeszt.**

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka, vasuti hírlap-árusítóinál.

A cs. és kir. 23. gyalogezred HADIALBUMA.

Szerkesztette:
Kun József Jenő t. t. főhadnagy.

1050 haretéri kép és rajz, 100 érdekes cikk és vers.

A világháború első két évében kiintetett és elesett 23. as hősök irásiban és képben megörökítve.

300 autogram uralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől.

A számos díszes kiállításu csoportképen több mint 3000 ezredbeli arc képe található.

Ára 20 kor. Megrendelhető: Kun József Jenő főhadnagynál, Táborig posta 632.

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00	éjjel 8:01*
	12:24	3:59
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*	délután 1:55
	éjjel 12:45	5:28
Zomborból érk.	délelőtt 10:02*	éjjel 10:11
Zomborba ind.	éjjel 8:14*	6:28
Ujvidékről érk.	délelőtt 7:42	délután 1:21
	éjjel 11:50	1:48
Ujvidékre ind.	délután 1:48	éjjel 6:26*
	4:44	
Szegedről érk.	délelőtt 7:42	délután 12:40
	éjjel 8:07	6:15
Szegedre ind.	délelőtt 6:15	délután 1:30
	éjjel 12:05	
Cserevka—Gombosról érk.	éjjel 8:57	
Cserevka—Gombosra ind.	éjjel 4:42	
Zentáról érk.	éjjel 11:05	
Zentára ind.	éjjel 4:38	
Bajáról érk.	délelőtt 9:02	éjjel 9:26
Bajára ind.	éjjel 7:00	5:05
Bácsalmásról érk.	délelőtt 7:45	

A *gal jelzettek gyotsvonatok. Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

Uj iskolakönyvek

és teljesen hibátlan antiquár iskolakönyvek felárban

Előírás szerinti magyar gyártmányu iskolai füzetek, író- és rajzszerek, iskolai táskák, könyvhordó szíjak, taktartók stb. óriási választékban és legjobb minőségben beszerezhetők!

Vig Zsigm. Sándor

könyv-, zenemű-, papír- és írószerekkereskedésben Szabadkán.

Eladó

borok és szőlő SZOBONYA BERTALAN

Hergosi Királyhalmán elad 600 hl. ó és tavalyi bort, törköypálinkát 150—200 hl. Chasselas szőlőt, továbbá Madeleine angevinet és Kossuth Lajost helyben átvéve és a vevő kosaraiba mérve.

Kéretik

azon vasutas, ki nekem a napokban péksegédet ajánlott, hozzám elküldeni. :-:

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán

A legjobb és legtökéletesebb

daráló

kis és nagy gazdaságok részére nélkülözhetetlen

Kicserehető hengerrendszer.

Ára 75 korona.

Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor. kifizendő. Megrendelhető pontos cím :: és vasutállomás megjelölésével. ::

SOHR PÁL

acéláru különlegességek gyári raktára Somogyiszil.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi Oirkvenca. Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetettek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami oimleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságú, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzsei és kommissionális megbízásokat.

Árusztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szeoskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.